

ADÓTÖRVÉNY VÁLTOZÁSOK 2016

Egyéni vállalkozókat, mikro-és kisvállalkozásokat érintő

gazdálkodást befolyásoló legfontosabb jogszabályváltozások 2016. január 1-jétől

Az adó és járulékszabályok változhatnak, az összeállítás a mai állapotot tükrözi, jelentősebb változásokat beépítettem és egységes szerkezetben rendelkezésre bocsátom. Néhány változás már 2015-ben életbe lépett, illetve alkalmazható. A változások gerince a 2015. évi LXXXI. törvénnyel lett kihirdetve.

Személyi jövedelemadó, járulékok:

- a személyi jövedelemadó kulcsa 1% ponttal csökken (15%), családi kedvezmény rendszere 2016. évre nem változik, az igénybe vehető adóalap kedvezmény (kétyermekeseknél) összege igen, az elkövetkező négy évben a duplájára emelkedik, ez azt jelenti, hogy évente 2500/Ft/hó összeggel nő gyermekenként az adókedvezmény, a gyermekek adóazonosító jelét kötelező feltüntetni (2016-tól, ez a jelenlegi szabályozás, törvénymódosítás várható), a családi kedvezmény összege 2016-tól évente emelkedik a kétyermekes családoknál, családi pótlékra jogosulttal egy háztartásban élő is jogosult már az évközi előleg számításánál is, egyéb rendszeres önálló tevékenységnél is lehet nyilatkozni, hogy az előleg számításánál a kifizető vegye figyelembe a családi kedvezményt, év végi elszámolásnál az esetleges járulék kedvezmény-visszatérítés az SZJA terhére történik, esetleges befizetés szintén
- családi kedvezmények:
- egy eltartott után 66.670 Ft/hó
- két eltartott után 83.330 Ft/hó, 2017-ben 100.000 Ft/hó, 2018-ban 116.670 Ft/hó, 2019-ben és utána 133.330 Ft/hó
- három eltartott után 220.000 Ft/hó eltartottanként
- az első házasság (adóalap) kedvezménye, 31250 Ft/hó összegről 33.335 Ft-ra emelkedik (ez változatlanul 5000 Ft adót jelent), megelőzi a családi kedvezményt, feltétele, hogy legalább az egyik félnek az első házassága legyen, két évig jár, de maximum a családi kedvezmény kezdetéig (párhuzamosan is előfordulhat a két kedvezmény, ha a házastársak valamelyike már eleve jogosult a családi kedvezményre), ez a kedvezmény is megosztható, előlegnél számításba vehető, 2014. december 31-ét követő házasságokra alkalmazható
- az adó kulcsának csökkenéséből kifolyólag csökken a cafeteria (béren kívüli juttatások) és az egyes meghatározott juttatások adóterhe, a fizetendő adó összesen 34,51% és 49,98%
- magánnyugdíj pénztárból állami tb. nyugdíjrendszerbe visszalépő, amennyiben a hozamot önkéntes pénztárba irányítja, akkor annak 20%-ának erejéig rendelkezhet (maximum 300 e Ft a rendelkezés felső határa, tehát 1500 e Ft hozamig), ez nem számít bele a normál éves keretbe (280 e Ft)
- a magánnyugdíj pénztár által kifizetett hozam (átlépésnél) továbbra is adómentes
- a kamatjövedelem adója csak a 2016. január 1. után járó kamat után csökkentett (15%)
- pénzügyi intézmény felszámolása miatt megszűnt jogviszony miatt adófizetési kötelezettség nem keletkezik (az adó feletti rendelkezés idő előtti megszűnésére vonatkozóan)
- nyugdíj-előtakarékosági számlára nem lehet teljesíteni a rendelkezés összegét, mert a számlát vezető pénzintézetet felszámolták, akkor a magánszemély kapja a rendelkezés összegét
- A minimálbér 2015. évi mértéke: teljes munkaidős minimálbér 2014. január 1-jét követő érvényes összege 105.000 Ft/hó, (24.160 Ft/hét, 4.830 Ft/nap, 604 Ft/óra) a szakképzett munkakör kötelező bérminimuma (garantált bérminimum) 122.000 Ft/hó, (heti 28.080 Ft, napi 5.620 Ft és 702 Ft/óra). A 2016. január 1-jétől érvényes minimálbér összege még nem ismert
- Egészségügyi járulék összege 2016. január 1-jétől havi 7.050 Ft, napi 235 Ft, ezt változatlanul a nem biztosítottaknak kell fizetni
- Nemzeti Tehetségprogram, pályázat keretében nyújtott ösztöndíj adómentes

Az elkövetkező szabályok alapvetően nem változtak, de fontosságuk miatt a főbb 2015. évi változásokat olvashatjuk alább:

- Béren kívüli juttatások: három keretösszeg van, a 450 e Ft rekreációs keret az egyik korlát, a másik a 200 e Ft SZÉP kártya nélküli éves keretösszeg, valamint az egyes juttatások egyedi korlátja, ezeknek megfelelő feltételek mellett, az eho változatlanul 14%, az összes adóterhe ezeken a juttatásokon (juttatás*1,18*(0,16+0,14) 34,51%, a korlátok feletti összege, egyes meghatározott juttatásnak minősül, ezen összeg után 27%-os eho kell fizetni, ennek adóterhe 49,98%.
- béren kívüli juttatás kedvezményes (34,51%-os) adózásának feltétele tehát: egyedi keretösszeg betartása, szép kártya nélkül minden más elem éves összege maximum 200 e Ft, szép kártyával együtt 450 e Ft (szép 250 e Ft+minden más 200 e Ft), az éves keretösszegek időarányosan értendők, ha a juttatásban részesülő nincs egész évben állományban
- keretösszeget meghaladó kifizetéskor a juttatás hónapjában kell megfizetni az adókülönbözetet
- legfontosabb béren kívüli juttatások (visszaváltható utalványokra nem alkalmazható a kedvezményes adózás)
- A munkahelyi (természetbeni) étkeztetést (munkahelyen étterem) már nem csak az adott (étterem üzemeltető) munkahely dolgozóit vehetik igénybe, hanem a többi itt dolgozó magánszemély is, de fontos, hogy az ő munkáltatójuk telephelye is az adott helyen legyen, a juttatás összege 12500 Ft/hó, adható utalvány, elektronikus utalvány formájában.
- Az Erzsébet utalvány 8000 Ft/hó

- Étkezés összefoglalva: Erzsébet utalvány 8000 Ft/hó, munkahelyi étkeztetés, ami 12500 Ft/hó így $8000+12500=20500$ Ft/hó, ezen felül étkezési rész a Széchenyi kártyából 150 e Ft étkezési rész, ami megfelel 12.500 Ft/hó összegnek, ez utóbbi a munkahelyi étkezéshez is kapcsolódhat
- Széchenyi Pihenő kártya: 225 e Ft/év szállás, 150 e Ft/év étkezés, 75 eFt/év szabadidő
- Iskolakezdési támogatás kizárólag utalvány formájában adható, tehát bizonylatot a taneszköz vásárlásáról nem kell kérni, egyéb feltételek nem változtak (minimálbér 30%-a gyermekenként és szülőnként, az iskolakezdés 60. napjától kezdődően az év végéig lehet beváltani.) Az adókat az utalvány átadását követő hónap 12-éig kell bevallani és fizetni.
- Helyi bérlet számlával igazolva
- Iskolarendszerű képzés, ha az a munkakör betöltéséhez szükséges
- Szakképző iskola tanulójának nyújtott szolgáltatások
- Önkéntes pénztárakhoz, nyugdíj-szolgáltató intézményekhez történő hozzájárulás
- A biztosítások szabályozás is ismét pontosítva lett, e témáról külön összeállítást lehetne készíteni, az erre szakosodott biztosító társaságok igen részletes tanulmányokkal és adóhatósági állásfoglalásokkal rendelkeznek, a kifizetők által kötött biztosítások főbb fajtái:
- olyan felelősségbiztosítás, mely a magánszemély saját társaságának okozott kárra, illetve a társaság harmadik személynek okozott kárra vonatkozik adómentes
- változik a whole life biztosítások adóbeli megítélése, 2018. január 1-jétől a kifizető által fizetett díj egyes meghatározott jutatásként adózik, a hozam kamatjövedelemként adózik, a 2017. 12. 31-ig befizetett összeg kivonáskor egyéb jövedelemként adózik (a határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló biztosítás változatlanul adómentes)
- Munkavédelmi akciótér keretében: (fontos tudni, hogy a felsorolt tételekhez szakképzési hozzájárulás adóalap csökkentési lehetőség társul a kifizetett munkabér, de legfeljebb 100000 Ft erejéig, részmunkaidősnél arányosan értendő a 100000 Ft), érintett csoportok:
 - pályakezdő munkavállalók
 - tartósan álláskereső
 - GYED után, GYES és GYET folyósítása alatt munkát vállalók
 - Aki után a foglalkoztatás első két évében SZOCHÓ ADÓ kedvezményre jogosult a cég
 - a munkabérek megőrzésére vonatkozó szocho kedvezmény 2014. január 1-től megszűnt, hatálytalan a START PLUSZ, START EXTRA és START BÓNUSZ kártyák alkalmazása, pontosításokkal az alábbi adókedvezmények azonban megmaradtak:
 - Munkavédelmi akciótér keretében SZOCHÓ ADÓ kedvezményre jogosítók köre, az adókedvezmény 100.000 Ft alapra számítottan van maximálva, részmunkaidőben arányosan értendő (az arányosítást nem kell elvégezni ha a dolgozó GYED, GYET, GYES alatt/után dolgozik):
 - Szakképzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott, kedvezmény 14,5 %
 - 25 év alatti, legfeljebb 180 nap biztosítási jogviszonnyal rendelkező foglalkoztatott kedvezményes 27%, a foglalkoztatás első két évében
 - 25 év alatti 55 év feletti munkavállaló foglalkoztatása esetén, az első két évben 14,5 %-os kedvezmény érvényesíthető, ha a munkaviszony 2012. december 31-én fennállt, akkor a kedvezményes időszak 2013. január 1-jén kezdődik.
 - Tartósan állást keresők foglalkoztatása, az első két évben 27 %-os, a harmadik évben 14,5 %-os kedvezményre jogosít. (szigorodott a feltétel, tartósan álláskereső, aki a foglalkoztatást megelőző 275 napon belül legalább 183 napig nyilvántartott álláskereső)
 - GYED, GYES és GYET után (közben) munkát vállalók kedvezménye: első két év 27 %, harmadik év 14,5 % (a kedvezmény bővült a 3 gyermek alapján családi pótlékra jogosultakra vonatkozólag, a kedvezmény első 3 évében 27%, 4. és 5. évében 14.5%)
 - Szabad vállalkozási zónában foglalkoztatottak után, az első két évben 27 %, utána 14,5 %.
 - Phd, vagy ennél magasabb tudományos fokozattal rendelkező foglalkoztatott kutató munkahely, a kifizetett munkabér 27 %-a, de maximum 500000 Ft. (bővült a kedvezményezett köre: doktori képzésben résztvevő hallgatóra és doktorjelöltre is kiterjed)
 - Szabad vállalkozásban működő vállalkozás adókedvezménye arra a személyre vonatkozik, aki a szabad vállalkozási zónában lévő foglalkoztatónál dolgozik és legalább 6 hónapja a szabad vállalkozási zónában van a bejelentett lakhelye, vagy 20 km-es körzetben szabad vállalkozási zónában vagy területfejlesztési kistérségben lakik
 - egyéni vállalkozók őstermelők: a veszteséget 2015-től 5 évig határolhatják el, 2014. december 31-ig keletkezett veszteséget 2025-ig lehet elszámolni, ingyenesen átvett eszközök után értékcsökkenés nem érvényesíthető, az elvárt adóalap az összes bevétel 2%-a, nem csökkenthető az ELÁB-val és a közvetített szolgáltatással
 - főállású egyéni és társas vállalkozók csak egy jogviszony után kötelesek megfizetni az emelt járulékot és szocho adót
 - KATA pontosítások: lényeges kérdés a katas vállalkozásnál a munkaviszony vélelmének megdöntése, eddigi hat körülmény bővült egy hetedikkel, megdől a vélelem, ha a kisadózó azért nem főállású, mert máshol munkavállaló, vagy társas vállalkozó és bevételének több mint felét nem a főállásával érintett szervezettől származik
 - a KATA-s vállalkozás akkor szűnik meg adóhatósági határozattal, ha az év utolsó napján az adótartozása meghaladja a 100 e Ft-ot (2015. január 1-jétől), bejelentkezéskor a TAJ szám is szükséges, kültagnak fizetett összeg osztalékként adózik, nem bevétel a pénzügyi intézet által megvásárolt követelés elengedett összeg

Társasági adó:

- Növekedési adóhitel: más egyéb feltételek mellett, ha az adózás előtti eredmény növekménye meghaladja az előző év adózás előtti eredménye abszolút értékének ötszörösét, akkor a növekmény után a következő két adóévben kell megfizetni az adót
- Az Art. jogkövetkezmenyei összegének visszatérítése csökkenti az adó alapját (a jogerőssé válás időszakában, ez a tétel növelte az adó alapját)

Az elkövetkező szabályok alapvetően nem változtak, de fontosságuk miatt a főbb 2015. évi változásokat olvashatjuk alább:

- Veszteségelhatárolás ismét 5 évig lehetséges, az adóévet követően, 2015. január 1-jén lép hatályba, a 2014. december 31-én fennálló elhatárolható veszteséget 2025. december 31-ig lehet érvényesíteni
- nyereségminimum alapját 2015-től nem csökkenti az ELÁB és a közvetített szolgáltatások értéke
- nem a vállalkozással kapcsolatos költség az éves szinten 30 millió Ft-ot meghaladó reklámköltség, ha a megrendelő nem rendelkezik a reklám szolgáltató megfelelő nyilatkozatával (reklám –ideértve az internetes reklámot is- egyébként is célszerű a nyilatkozatot kérni, mert ha az nincs, akkor a havi 2500 e Ft feletti összeg reklámadó köteles és azt a megrendelő fizeti, mértéke 20 %), nyilatkozat alól mentesítő körülmény, ha az adózó igazolja, hogy az igazolást kérte, ennek ellenére nem kapta
- hiányzó eszköz nyilvántartási értéke növeli az adóalapot, ha az adózó nem kellő gondossággal járt el, az eszköz megőrzése megoldható lett volna
- az adófelajánlás új rendszere működik 2015. január 1-jétől, filmalkotások, művészeti szervezet, látvány-csapatsport támogatása, adóelőleg, feltöltés (50%) és az éves adó tekintetében (az adó 80%-ka erejéig) is működik, a rendszer egyszerűen működik, alkalmazásához még adójóváírás is kapcsolódik (évközihez 7,5%, adóbevalláskor tett nyilatkozatnál 2,5%), az új rendszer (adófelajánlás) mellett a korábbi támogatási rendszer is működik, a kettő egyszerre nem, tehát vagylagos
- az adófelajánlás feltétele, hogy adótartozás 100 e Ft-nál kevesebb legyen, a szabályokat és eljárási szabályokat törvény tartalmazza
- a kapcsolt vállalkozás fogalma kiegészült: „ az adózó és más személy, ha köztük az ügyvezetés egyezőségére tekintettel az üzleti és pénzügyi politikára vonatkozó döntő befolyásyakorlás valósul meg;”
- változik a fejlesztési adókedvezmény rendszere
- felsőoktatási támogatás nyújtása adóalap-kedvezménnyel párosul

ÁFA:

- Sertéshúsok áfa kulcsa 2016. január 1-jétől 27%-ról 5%-ra csökken
- törvény még nem szabályozza, de szakmai körökben felmerült a számlázó programoknak on-line kapcsolat létesítés a NAV-al

Az elkövetkező szabályok alapvetően nem változtak, de fontosságuk miatt a főbb 2015. évi változásokat olvashatjuk alább:

- időszakos elszámolású ügyleteknél (folyamatos teljesítés) 2015. július 1-jét követő ügyleteknél, (adótanácsadás, könyvelés, könyvvizsgálat esetében) a teljesítés dátuma az elszámolás időszakának utolsó napja, ezt a június 30-át követő ügyleteknél, a június 30-át követő fizetési határidőtől kell alkalmazni, az említett szolgáltatáson kívül valamennyi időszakos elszámolású ügyleteknél a hatálybalépés 2016. január 1.
- az időszakos elszámolású ügyletek főszabály szerinti teljesítés időpontja megállapítása alól kivétel:
- ha a bizonylat kiállításának időpontja és a fizetési határidő az időszak utolsó napját megelőzi, ekkor a teljesítés dátuma a számla kelte
- az esedékesség későbbi mint az időszak utolsó napja (maximum 30 nappal), akkor az esedékesség napja
- fordított adózás alá esik a munkaadó kölcsönzés, személyzet rendelkezésre bocsátása, iskolaszövetkezet szolgáltatása
- szintén fordított adózást kell alkalmazni a vas-és acélipari termékek forgalmazásánál
- távolról nyújtható nem adóalany felé nyújtott szolgáltatásnál a teljesítés helye ahol a megrendelő letelepedett (eddig a teljesítés a szolgáltató székhelye volt), ez azt jelentené, hogy minden tagállamban be kellene jelentkezni adóalanyként, mert a megrendelő országában kell megfizetni az áfát: erre szolgál az egyablakos ügyintézési rendszer
- személygépkocsi értékesítésnél (természetesen áfa alany értékesítése esetén) akkor sem kell áfát fizetni, ha nem vonhatta volna le a vásárláskor, ha a felszámították volna az áfát, eddig az áfa mentes értékesítés csak akkor volt jogszerű, ha vásárláskor „áfás” számla ellenére nem volt levonható az áfa, tehát: csak akkor kell a személygépkocsi értékesítésekor az áfát felszámítani, ha a vásárláskor levonható lett volna, vagy ténylegesen levonták
- 5 %-os ÁFA kulcs terheli a szarvasmarha, juh, kecske értékesítését is
- az előleg fogalma bővül, a barter is beletartozik, az első teljesítéskor számlázni kell
- árrés adózók, ezentúl levonhatják az általános szabályok szerint az egyéb beszerzéseik, igénybevett szolgáltatásaik áfáját, kivéve az árrés adózás alá vont terméket (de az ehhez kapcsolódó szolgáltatások áfa levonási tilalma megszűnt)
- a tételes nyilatkozattételi kötelezettség (ezt az ART. szabályozza, de ide vonatkozik) 2000 e Ft-ról 1000 e Ft-ra csökken, (1000 e Ft áfa tartalmú számlán fel kell tüntetni a vevő adószámát is), tehát a kibocsátott, és a befogadott számlákra is vonatkozik, de a bejövő számlák esetében a bevállási időszak alatt egyazon ügyfél által kibocsátott számlákat össze kell vonni, ebben az esetben is érvényes az 1000 e Ft-os korlát
- a tételes nyilatkozattétel érvényes a fordított adózású mezőgazdasági terményekre, valamint a vas-és acélipari termékekre
- az alakulás évében és azt követő évben havi bevallásra kötelezett a jogelőd nélkül alakult adóalany
- nem lehet éves áfa bevalló az eddigi feltételek mellett, ha az adóévet megelőző második évben az árbevétele az 50 M Ft-ot meghaladta, az áttérési kötelezettségre is vonatkozik az 50 M Ft-os árbevétel határ a tárgyévben

Számviteli törvény

- a számviteli törvény számos ponton változott, feldolgozása külön tanulmányt igényel, a változások átvezetése, alkalmazása az elkövetkező időszak kiemelt feladata, a felsorolás koránt sem teljes körű
- többek között az egyes beszámoló formákra vonatkozó értékhatár, legfontosabb, hogy az Egyszerűsített Éves Beszámolót készítőik köre bővül, 2016-tól bármelyik kettő nem haladja meg a határértéket: mérlegfőösszeg 1200 Millió Ft, nettó árbevétel 2400 Millió Ft, átlagos létszám 50 fő

- régi, de a számvitelben újdonság a társult vállalkozás, mértékadó befolyást gyakorló vállalkozás, jelentős tulajdoni részesedés, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó meghatározások szabályozása
- az eredmény-kimutatásban megszűnnek a rendkívüli tételek 2016-tól, ezzel összefüggésben változik az egyéb-és a pénzügyi bevételek, ráfordítások között elszámolandó tételek kiegészítő melléklet adattartalmának taxatív, egyértelmű szabályozása megalósult
- az eredmény felosztása változik, a tárgyévi eredmény-kimutatás nem tartalmazza a jóváhagyott osztalékot, így megszűnik a mérleg szerinti eredmény, mint saját tőke eleme, a tárgyévi eredményt, adózott eredményként mutatjuk ki
- az osztalék kifizetéséről, az előző évi beszámoló elfogadását követően dönt az arra hivatott testület, az osztalék forrása a szabad eredménytartalék, ami már tartalmazza az előző évi adózott eredményt
- az előzőekből következik, hogy az osztalékfizetési korlát is változik, csak a szabad (előző évi esetleges negatív adózott eredménytartalékkal csökkentett) eredménytartalék fizethető ki, a tőketartalék már nem nyújthat fedezetet
- a módosítások következtében, a 2015. évi záró adatokat az új szerkezetben kell átdolgozni, és a 2016. évről szóló beszámolóban bázis adatként az átdolgozott adatokat kell szerepeltetni (összehasonlíthatóság elve)
- közérdeklődésre számot tartó vállalkozások összeghatártól függetlenül könyvvizsgálatra kötelesek

A vázolt módosításokon kívül számos változás történt az adótörvények tekintetében, a szabályok változását lehetetlen teljes körűen ismertetni, ez nem is volt cél, az összeállítás figyelemfelkeltést szolgál. Későbbiekben az új ismeretek birtokában az anyagot kiegészítem

Budapest, 2015. július 31.

Tisztelettel:
Bede Ferenc

Forrásjegyzék:
főcímekekben jelzett adótörvények, számviteli törvény
HVG Számvitel és Adó 2016
SZAKma 2015/7-8. szám